

Vállalkozási és megbízási típusú szerződések az új Ptk.-ban

A VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉSEK

A XV. Cím felépítése

- Vállalkozási szerződések közös szabályai
- Beruházási jellegű vállalkozási szerződések:
 - tervezési szerződés
 - kivitelezési szerződés
- Kutatási szerződés
- Utazási szerződés
- Mezőgazdasági vállalkozási

I. A vállalokozási szerzödések közös szabályai

- **Tevékenység végzésének helye**
 - megrendelő által kijelölt munkaterület esetén: ő köteles alkalmas állapotban rendelkezésre bocsátani (vállalkozó megtagadhatja a tevékenység teljesítését, míg ez nem történik meg; elállás + kártérítés felszólítás után)
 - ha a vállalkozónak kell a területet alkalmassá tenni: költségeit a megrendelő viseli
- **Megrendelő ellenőrzési joga**
 - bármikor ellenőrizheti a tevékenységet és a felhasználásra kerülő anyagot
 - vállalkozó nem mentesül a szerzödésszegés következményei alól, ha megrendelő elmulasztja az ellenőrzést

Teljesítés, megszűnés

- **Teljesítés**

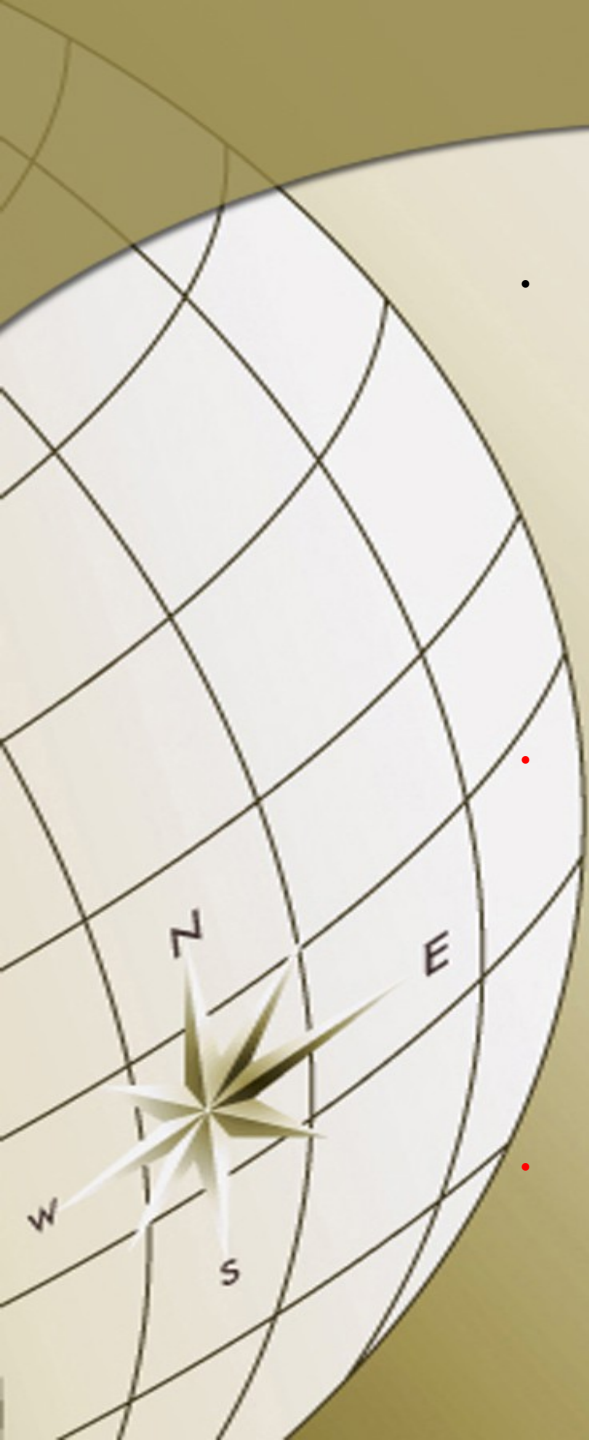
- átadás-átvételi eljárással történik
- határidőben teljesít, ha az átadás-átvétel időben megkezdődik
- jelentéktelen hibák miatt nem tagadható meg az átvétel (kijavításuk, pótlásuk nem akadályozza a rendeltetésszerű használatot)

- **Egyoldalú megszüntetés (megrendelő)**

- objektív elállás a tevékenység megkezdéséig
- azonnali hatályú (indokolás nélküli) felmondás, ha a vállalkozó már megkezdte a tevékenységet
- kártalanítás \leq vállalkozói díj (költségekkel)

- **Ingyenes vállalkozási szerződés**

- ez is vállalkozás
- megrendelő köteles megtéríteni a költségeket

II. TERVEZÉSI SZERZŐDÉS

A vállalkozó *tervezőmunka* elvégzésére és a tervdokumentáció átadására, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles.

Tervdokumentáció: szellemi alkotás

Vállalkozó szavatossága kétirányú:

- szavatol, hogy a tervező munka nem sérti harmadik személy jogát
- harmadik személynek nincs olyan joga, mely a kivitelezést gátolja vagy akadályozza.

Felelősség a terv hibája miatt bekövetkező károkért

- Tervező felel a terv hibájáért
- Igények addig érvényesíthetők, amíg a terv alapján kivitelezett szolgáltatás tervhibával összefüggő hibás teljesítése miatti jogok gyakorolhatók
- Ha a kivitelezőtől elvárható, hogy felismerje a terv hibáját: megrendelő felé a közös károkozás szabályai alapján egyetemleges a tervező és kivitelező felelőssége
- Típussterv adaptációja: áttervező felel az áttervezett részekért és azoknak az egész tervre gyakorolt kihatásáért.

III. Kivitelezési szerződés

- A vállalkozó építési, szerelési munka elvégzésére, az előállított mű átadására, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles.
- Építési-szerelési munka értelmezése a bírói gyakorlatban:
 - új építmény létrehozása, meglévő újjáépítése, növelése, átalakítása, fenntartása, javítása vagy lebontása
 - beépített vezetékek, szerelvények, berendezések, felvonók, valamint mindezek működését biztosító automatikák beépítése, szerelése
 - minden tevékenység, amelynek folyamatát

A szolgáltatás oszthatatlansága

- Főszabály az oszthatatlanság
- Kivételek:
 - fizikai oszthatóság (szolgáltatás tárgya indokolja)
 - jogi oszthatóság: felek teszik oszthatóvá azzal, hogy megállapodnak az egyes munkarészek külön átadásában-átvételében (külön teljesítési határidő megállapítása a szerződésben nem elegendő!!!)

Oszthatóság jelentősége:

- részteljesítés elfogadása
- kárveszélyviselés-lehetetlenülés
- hibás teljesítés (árleszállítás mértéke)
- kötbér számítása

Teljesítés

- Átadás-átvételi eljárás
- Próbaüzem is lehetséges (költségek viselése)
- Jelentéktelen hibák miatt nem tagadható meg az átvétel (GK 48.)

IV. Mezőgazdasági vállalkozási szerződés

- A vállalkozó a megrendelő tulajdonában álló állat nevelésére, vagy terménynek a megrendelő tulajdonában álló területen való megtermelésére, a megrendelő pedig díj fizetésére köteles
- Elhatárolás a mezőgazdasági termék adásvételétől:
 - az állat, a termény, a földterület kezdettől a megrendelő tulajdonában áll
 - nincs tulajdonátruházó mozzanat a szerződésben

V. Közszolgáltatási szerződés

- A szolgáltató **általános gazdasági érdekű szolgáltatás** nyújtására, a felhasználó díj fizetésére köteleles
- **Közszolgáltatások köre:**
 - energiaszolgáltatások (villany, gáz, távhő, víz, stb.)
 - kommunális alapszolgáltatások (pl. szemétszállítás, szennyvízszolgáltatás)
 - kulturális és kommunikációs szolgáltatások (pl. telefon, internet, kábeltv)

Megbízási típusú ügyletek

I. Bizományi szerződés

A bizományos belépési joga (önszerződés)

A bizományos maga köt szerződést a megbízóval

- ha a dolog forgalmi értéke nyilvános információ alapján egyértelműen megállapítható
- legkedvezőbb feltétellel köteles megkötni a szerződést
- tájékoztatni köteles az önszerződés tényéről a megbízót
- bizományos díjra ekkor is jogosult!

A bizományos „sajátosan kettős” felelőssége

- Együttműködési kötelezettség be nem tartása, partnerválasztás, szerződés gondos megkötésének elmulasztása tekintetében → polgári jog általános felelősségi szabályai
- **DEL CREDERE** helytállás: A bizományos helytállással tartozik a megbízó felé mindazon kötelezettségek teljesítéséért, melyek a vele szerződő felet a szerződésből következően terhelik (amennyiben ezt kifejezetten elvállalja)

II. Közvetítői szerződés

A közvetítői szerződés lényege

- A közvetítő kötelessége a megbízója és harmadik személy között **szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység** folytatása, ellenérték fejében
- A **szerződéskötésre vagy a harmadik személy teljesítésének elfogadására nem jogosult** a közvetítő
- A díj esedékessége:
 - a közvetített szerződés megkötésének időpontja
 - ha a közvetítői szerződés megszűnését követően, a

Tartós közvetítői szerződés

- Tartós jogviszonyban, önállóan eljárva tevékenykedik a közvetítő
- Önálló eljárás követelménye:
 - nem munkaviszony
 - nem vezető tisztségviselői jogviszony
 - nincs más olyan rendelkezés, mely feljogosítja a képviseletre
- Feladatai lehetnek:
 - szerződések közvetítése
 - szerződéskötés a megbízó nevében

Tartós közvetítői szerződés II.

- Időtartam: ha határozott idő lejártá után is folytatódik a teljesítés – határozatlan idejűvé alakul
- Felmondás:
 - határozatlan időre kötött: bármelyik fél naptári hónap utolsó napjára
 - felmondási idő progresszív (1. évben 1 hónap, 2. évben 2 hónap, 3. és utána 3 hónap)
- Versenykorlátozás a szerződés megszűnése után (megállapodás!):

Tartós közvetítői szerződés III. Közvetítő kártalanítása

- A szerződés megszűnését követően a közvetítőnek kártalanítás jár, feltéve:
 - körülményekre tekintettel méltányos
 - elveszíti olyan jutalékhoz való jogát, amely a szerződés fennmaradása esetén őt megilletné
- Nem jár kártalanítás:
 - közvetítő mondta fel a szerződést (kivéve: körülmények lényeges megváltozása miatt)
 - közvetítő másra ruházza a szerződésből eredő jogait kötelezettségeit

III. Bizalmi vagyonkezelés

A bizalmi vagyonkezelés lényege, alanyok

- A vagyonkezelő a vagyonrendelő által tulajdonába adott dolgok, ráruházott jogok és követelések (kezelt vagyon) saját nevében, kedvezményezett javára történő kezelésére köteles, díjazás ellenében
- Írásba foglalás érvényességi kellék
- Alanyok:
 - vagyonrendelő
 - vagyonkezelő (tulajdonjogot szerez a kezelt vagyon felett!)
 - kedvezményezett (akinek a javára a vagyont kezelik)

A kedvezményezett meghatározása

- Vagyonrendelő határozza meg a kedvezményezetti jogosultság keletkezésének és megszűnésének feltételeit
- Rendelkezhet úgy is, hogy meghatározott körülmények bekövetkezése vagy idő eltelte a kezelt vagyon rá, jogutódaira vagy meghatározott harmadik személyre szállását eredményezi
- A vagyonkezelőt kizárólagos kedvezményezetté nevezni semmis (lényegében adásvétel lenne, ahol a vevő tulajdonjogát korlátozná egy ilyen szerződés!)

A vagyonkezelés alapelvei

- Vagyonelkülönítés
- Kezelt vagyon védelme
- Ellenőrzési jog (vagyonkezelő és kedvezményezett számára)
- Utasítási jog hiánya (sem a vagyonrendelő, sem a kedvezményezett nem utasíthatja a vagyonkezelőt)
- Titoktartási kötelezettség
- Tájékoztatás és számadás kötelezettsége

A bizalmi vagyonkezelés megszűnése

- A kezelt vagyon elfogy
- Vagyonkezelő felmondja a szerződést (3 hónap elteltével szűnik meg)
- Kezelt vagyonnak 3 hónapot meghaladó ideig nincs vagyonkezelője
- A vagyonrendelő volt az egyetlen kedvezményezett, és meghal
- Határozatlan időtartamra vagy 50 évnél hosszabb időre alapított: 50 év elteltével megszűnik

Ptk. által nem rendezett kérdések

- Több kedvezményezett esetén a vagyonkiadás követelése (Saunders-Vautier doktrína)
 - bármelyik követelheti, amennyiben ez nem sérti a többi kedvezményezett jogait
- Vagyonkezelő bekeveri a kezelt vagyont a saját vagyonába (Re Hallet's Estate doktrína)
 - a saját vagyon is kezelt vagyonná válik

Bírói gyakorlatra háruló kérdések

- vagy rendelő és kedvezményezett érdekei ellentétessé válnak
- vagy kezelő a kedvezményezett tudtával és jóváhagyásával valósít meg kötelezettség-szegést – rendelő ilyenkor is felelősségre vonhatja (mentesülés esetei?)
- vagy egyesítés szankciói – vagy kezelő hitelezőinek igényei (korlátok)
- kedvezményezetti jogosultság keletkezése, megszűnése (vö. utóöröklés szabályai)

